

Nr 25

Utlåtande i anledning av väckta motioner om rådgivning i televisionen angående vården av utvecklingsstörda.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 630 av fru *Olsson, Elvy*, och herr *Kristiansson, Axel*, samt II: 784 av herrar *Mattsson* och *Antonsson* hemställes, att riskdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala sig för rådgivning genom TV i fråga om vården av utvecklingsstörda.

I motionerna framhålles angelägenheten av att de psykiskt handikappade får tillfälle att utvecklas och bereds möjligheter till ett rikare liv. Av de utvecklingsstörda, som uppgår till omkring 75 000, varav 50 000 vuxna, vårdas många i sina hem av vårdare som ofta är okunniga om på vilket sätt behandlingen bör ske. Många utvecklingsstörda får därför inte någon träning för social anpassning. De blir isolerade, får bristande självkänsla och går miste om erforderlig mänsklig kontakt. Knappast någon grupp har att kämpa mot så många kvardröjande fördomar som de psykiskt handikappade.

Mot denna bakgrund är enligt motionärerna behovet av upplysning stort. Detta behov kan inte tillgodoses endast med tryckt material. En saklig information via TV till vårdare av psykiskt handikappade skulle enligt motionärernas mening kunna bli av stort värde såväl för de utvecklingsstörda som för deras vårdare. Rådgivning genom att påvisa exempel i TV skulle inte uppfattas som påträngande utan ge enskilda tillfälle att reflektera och ge den utvecklingsstörde möjlighet att utvecklas.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 784.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från *Sveriges Radio*, som anför:

Sveriges Radio ställer sig mycket positiv till att använda såväl radio som television som informationskälla för att underlätta de utvecklingsstördas situation. Någon fast programpunkt för rådgivning angående vård av utvecklingsstörda kan inte utlovas men problemet kan ändå tas upp vid flera olika tillfällen. Sveriges Radio är därför villig att höra de förslag man kan komma att ge för att sprida kunskap om och förståelse för de utvecklingsstörda och deras familjer.

Upplysningsvis kan nämnas att televisionen i början av november 1965 sände ett program om en familj med en utvecklingsstörd flicka, »En dag med Katarina» och att man för våren 1966 planerar att sända filmen »Ole, dole, doff», som behandlar en utvecklingsstörd pojkes situation.

Utskottet

I förevarande motioner hemställes att riksdagen måtte uttala sig för rådgivning genom TV i fråga om vården av utvecklingsstörda.

Som motionärerna framhållit är det av stor betydelse för vården av de psykiskt utvecklingshämjade att omsorgerna inriktas på att hjälpa inte bara den handikappade utan även hans familj. Härigenom kan de anhöriga få stöd och råd i fråga om behandlingen och bättre förutsättningar skapas för en riktig och ändamålsenlig vård. En dylik rådgivning kan givetvis förekomma i ett flertal olika former men uppenbart är att det av motionärerna föreslagna mediet, televisionen, med dess möjligheter att på ett åskådligt och instruktivt sätt meddela fakta kan utgöra ett värdefullt instrument i dessa strävanden.

Utskottet vill erinra om att Sveriges Radio i sitt remissyttrande till utskottet ställt sig mycket positiv till att använda radio och television som informationskälla för att underlätta de utvecklingsstördas situation samt förklarat sig villig att pröva förslag till lämpliga program i motionernas syfte.

Enligt gällande avtal mellan staten och Sveriges Radio tillförsäkras emellertid Sveriges Radio ensamrätt att bestämma vilka radio- och televisionsprogram som skall utsändas över svenska sändare. Med hänsyn härtill tillkommer det inte riksdagen att göra några uttalanden om programsammansättningen i dessa media. Motionärernas hemställan bör därför icke föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer,

att de likalydande motionerna I: 630 och II: 784 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 29 mars 1966

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller, Sörlin, Enarsson, Hellebladh, Svanström, Hedlund, Axel Kristiansson*, Helge Karlsson*, Kilsmo*, Wååg, Sörenson och Blomquist*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, fru Jäderberg, herrar Hamrin i Kalmar, Dickson*, Lundmark, Haglund, Rimås, Nordgren* och Svanberg*, fru Ekroth samt herrar Johansson i Skärstad och Josefson i Arrie.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.